პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

წელიწადი პირველი

ს. კ. პ. ცენტრ. და თბილისის კომიტეტის და საქრევკომის ორგანო.

რედაქციის მისამართი: თბილისი, კრუზენშტერნის ქ. № 4. რედაქცია ღიაა ყოველ დღე გარდა კვირა უქმეებისა, დილ. 10 ს.—2 ს.

ტელეფონები: სარედაქციო კოლეგ. № 1476. მდივნის № 19 საერთო №

გაზეთის დაკეთა და გაყიდვა სწარმოებს საქართველოს ცენტრალური [illegible] განყოფილებაში, რუსთაველის ქ. № 4.

ტელეფონი №

№ 184 ხუთშაბათი, 13 ოქტომბერი, 1921 წ. ყოველდღიური გაზეთი ხუთშაბათი, 13 ოქტომბერი, 1921 წ. № 184

13 ოქტომბერი
ხუთშაბათი

1919. ჩიკაგოს კონფერენციაზე ამერიკის სოციალისტური პარტია ორ ნაწილად გაიყო. მემარცხენე ნაწილმა შეადგინა კომუნისტური პარტია.

1849. პეტრაშევსკის პროცესი. სოციალისტური იდეების პროპაგანდისა და გოგოლისადმი ბელინსკის წერილის კითხვისათვის პეტრაშევსკის და მის მეგობრებს საკატორღო სამუშაო მიუსაჯეს.

დღიური

ინდოეთში რევოლიუციური [illegible] მოძრაობის მეთაურნი მოუწოდებენ [illegible] ყოველ ხელისუფლებს [illegible].

ბერლინში მუშა-მოსამსახურეთა გაფიცვამ მწვავე ხასიათი მიიღო: მოსალოდნელია საერთო გაფიცვა.

სახალხო მეურნეობის საბჭოთა ყრილობა

დასრულდა საქართველოს სახალხო მეურნეობის საბჭოთა ყრილობა.

თანამედროვე მომენტში, როდესაც მშრომელი ხალხის უმთავრესი ყურადღება მიქცეულია სამეურნეო ფრონტისკენ, ამ ყრილობას დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა. აქ თავი მოიყარეს იმ მუშაკებმა, რომლებიც ექვსი თვის განმავლობაში ძნელ პირობათა დაძლევით ეწევიან საერთო ჭაპანს საბჭოთა აღმშენებლობის საქმეში. ყრილობის მიზანი იყო ანგარიში გაეწია წარსული ნამოქმედარისთვის და გაეთვალისწინებია უახლოესი სამოქმედო გეგმა.

რა გამოარკვია ყრილობამ?

სახალხო მეურნეობის ცენტრალურმა და ადგილობრივმა ორგანოებმა გულახდილათ და დაუფარავათ გადაშალეს სურათი იმ მეტის-მეტად ძნელი პირობებისა, რომელშიაც მათ უხდებათ მოღვაწეობა. უსახსრობა, უფულობა—აი უმთავრესი დამაბრკოლებელი მიზეზი, რომელიც ხელფეხს უბორკავს სამეურნეო ორგანოებს მათ მოქმედებაში. მიუხედავათ ყველა გარემოებისა, სრულიად არ ჩანს გულგატეხილობა და იმედის გაცრუება; პირიქით, საერთო მოვლენაა აღფრთოვანება და საქმის სიყვარულით გატაცება.

მარტო ამით აიხსნება, რომ მიუხედავათ ყოველგვარი მძიმე პირობებისა, სახალხო მეურნეობის საბჭომ პროფკავშირების შემწეობით შესძლო გადაერჩინა ჩვენი წარმოება ნგრევისა და დარღვევისაგან; ზოგიერთ დარგებში აშკარათ დაეტყო შრომის ნაყოფიერების ზრდა, რომელმაც ბევრ ადგილას არამც თუ მიაღწია ომამდე არსებულ ნორმას, არამედ კიდევაც გადააჭარბა მას. ეს აშკარა მაჩვენებელია მისი, რომ საქართველოს მშრომელი ხალხი შეგნებულათ უდიდეს მსხვერპლს იღებს პროლეტარიატის დიქტატურის განსამტკიცებლათ და მისი ეკონომიური ძლიერების შესაქმნელათ.

აშკარაა, რომ თუ ჩვენი სახალხო მეურნეობის მსვლელობა წავიდა წინ აღნიშნული ტემპით, თუ მან საერთოთ, წარმოების ყველა დარგებში, მიაღწია ომამდე არსებულ ნორმას, ეს დასაწყისი იქნება შრომის ფრონტზე გამარჯვებისა, ეს მომასწავებელი იქნება იმისი, რომ განთავისუფლებულ შრომას წინ უძლება ჯერ არ—ნახული შესაძლებლობანი საოცრებრივი შემოქმედებისა.

ყრილობამ შესაფერათ შეაფასა ეს შედეგები და დაისახა იგინი თავის გასასვლელ წერტილათ მომავალ მოქმედებაში. ყოველი დარგი იმ გვარათ უნდა იყოს მოწყობილი, რომ მას წარმოებას ზარალი არ მოჰქონდეს სახელმწიფოსთვის. ამავე დროს ყოველი ღონე უნდა იქნეს მიღებული, რომ საერთოთ მიღწეულ იქნას შრომის ნაყოფიერების ზრდა ომამდე არსებულ ნორმამდე; ამ მიზნით ყრილობამ წამოაყენა პრინციპიალური საკითხი მრეწველობის კომერციულ ნიადაგზე დაყენებისა. ყველა ამის შემდეგ ყრილობამ გაითვალისწინა უახლოესი მომავლის გეგმაც.

ამ გეგმას ახასიათებს მისი რეალობა, მისი სინამდვილეთ ქცევის ადვილი შესაძლებლობა. ამავე დროს ეს გეგმა საკმაოდ დიდი და მომხიბლავია და სავსებით შეუძლია ჩანთქას ათასობით ხალხის გაწვერგუბული შრომა და ენერგია. თანახმათ ახალი ეკონომიური კურსისა, ამ გეგმაში დიდი ყურადღება აქვს მიქცეული სოფლის მეურნეობის აღდგენას და აყვავებას, რადგანაც მსხვილი მრეწველობისთვის, საბჭოთა აღმშენებლობის ამ უმთავრესი საფუძვლისთვის, ის წარმოადგენს აუცილებელ სასურსათო წყაროს. მთელი რიგი არხები, რომლებიც მორწყავენ ათიათასობით დესეტინა მიწას, ყოველგვარი სტრატეგიული და ეკონომიური გზები, რომლებიც შეაერთებენ პროვინციებს ერთმანეთთან და პროვინციებს ცენტრთან—წარმოადგენენ გეგმის მნიშვნელოვან ნაწილს. საყურადღებოა აქ ის, რომ ეს სამუშაო უნდა შესრულდეს ადგილობრივ ძალთა ფართე მონაწილეობით და მცხოვრებთა პირდაპირი დაინტერესებით.

დაახლოვებით ასეთივე ხასიათისაა გეგმაში აღნიშნული სხვა სამუშაოებიც, რომელთა რეალობა და იმავე დროს უდიდესი მნიშვნელობა ეჭვს გარეშეა.

ვუსურვოთ ჩვენი სამეურნეო ფრონტის მუშაკთ სრული გამარჯვება.

მეტი ყურადღება პროვინციას

I.

ამ დღეებში კიდევ მომიხდა პროვინციაში ყოფნა. პროვინციაში ყოფნა და იქაური ცხოვრების დათვალიერება დიდ მასალას იძლევა. ეს მასალა უნდა აიწონ-დაიწონოს, დაფასდეს და შემდეგ გამოყენებულ იქნას.

ჩვენ თვალწინ ხდება საზოგადოებრივი და ეკონომიური ცხოვრების გარდაქმნის დიდი პროცესი. ესაა ახალი ცხოვრების შექმნა, დიდი აღმშენებლობითი მუშაობა, რამდენათაც არ უნდა ეცადოთ ამ მუშაობის ერთ დარაჯაკში ჩამოყალიბებას, ერთ ვიწრო კალაპოტში მოქცევა შეუძლებელია. რა თქმა უნდა, ძირითად დეკრეტებს და ინსტრუქციებს დიდი მნიშვნელობა აქვს; მაგრამ თვით დათავი საქმე იმათი ცხოვრებაში გატარებაა, და ეს გატარება კი აუცილებლათ უნდა მოხდეს და ხდება კიდევაც ცოცხალი ადამიანების საშუალებით. ამათ კი, რა თქმა უნდა, ერთი თავი არ აბიათ: ისინი ფიქრობენ, აზროვნებენ და, მაშასადამე, მოქმედებენ კიდეც სხვა და სხვა ნაირათ, იმათ არ აქვთ ერთნაირი სწავლა და ცოდნა, ერთნაირი გამოცდილება, ერთნაირი დისციპლინა. ამიტომ ზოგს ერთნაირათ ესმის ესა თუ ის დეკრეტი ან კანონი, ზოგს სხვანაირათ. ერთი უწევს რაიმე ანგარიშს გამოცემულ კანონს, მეორე მას არაფრათ აგდებს და მოქმედებს თავისი ნების მიხედვით. აქედან ხდება ის, რომ ერთ ადგილას, ავათ თუ კარგათ, ასრულებენ საბჭოთა მთავრობის მიერ გამოცემულ კანონებს და საერთოთ იქცევა ან საბჭოთა ხელისუფლების კანონიერების აზრის თანახმათ, მეორე ადგილას კი ამ კანონებს ამახინჯებენ, უკუღმა იგებენ; მესამე ადგილას კი დიდ სრული უმოქმედობაა, არც ავი კეთდება რამე და არც კარგი, რაღაცას ან ვიღაცას ელოდებიან.

ასეთი მდგომარეობით სარგებლობენ საბჭოთა ხელისუფლების ყველა ჩუმი თუ აშკარა მტრები, რომლებიც ხელის შეშლით ან უმოქმედობით აფერხებენ და კლავენ მუშების და გლეხების საქმეს. ხშირათ ეს ვაჟბატონები სრულებით დაუსჯელათ გრძნობენ თავს და გარშემორტყმულ ხალხს პირდაპირ შიშის ზარს სცემენ, რითაც, სხვათაშორის, სახელს უტეხენ საერთოთ საბჭოთა ხელისუფლებას. და წარმოიდგინეთ, რომ ამას ჩადის ხშირათ არა დიდ თანამდებობაზე დაყენებული ადამიანი, არამედ უბრალო მოხელეც კი. ერთ ასეთ შემთხვევას წავაწყდით სხვათაშორის სოფ. ჩაქვში (აჭარისტანში). ამ სოფელში იმყოფება დიდი სახალხო მამული—ჩაის პლანტაცია. შედარებით ეს დიდი წარმოებაა რომელშიაც მუდმივათ 200 კაცი მუშაობს, ხოლო ჩაის დაკრეფის ან ჩაის ბუჩქის გასხვლის დროს მუშების რიცხვი აღწევს 500—800 მდე. ავათმყოფებისთვის იქ არის ცალკე ექიმი, ფერშალი და აფთიაქი. სამწუხაროთ წოლიარე ავათმყოფებისთვის იქ [illegible] თავშესაფარი არ ყოფილა. ავათმყოფობა კი მეტათ გახშირებულია, განსაკუთრებით ციებ-ცხელება. ახლა მიღებულია ზომები, რომ იქ მოეწყოს 3 ტახტიანი საავათმყოფოც. მაგრამ საქმე ამაში როდია.

დაახლოვებით ამ ერთი თვის წინეთ ჩაქვის აფთიაქის გამგეთ სამკურნალო და სანიტარული პროფ. კავშირის ბათომის განყოფილებას დაუნიშნავს ვინმე ზახაროვი. ამ ვაჟბატონს წარმოუდგენია, რომ რადგან ის გამგეა, მას შეუძლია ისე მოიქცეს, როგორც მას მოეპრიანება. ჩაქვის მამულში მისთვის ბინა მიუციათ, მაგრამ მას უმჯობინებია ბათომში ცხოვრება, და თუმც ბათომიდან ჩაქვამდის ყოველ დილაობით დადის მუშის მატარებელი, ეს სრულებითაც არ თვლიდა საჭიროთ ამ მატარებლით იმგზავროსაც. გადიოდა დღეები და კვირეები რომ ბ-ნი ზახაროვი აფთიაქში არ ჩნდებოდა. და აფთიაქის მუშაობა შეჩერებული იყო. თქვენ წარმოიდგინეთ, თუ რა უხერხულ მდგომარეობაში იქნებოდა ჩაყენებული ადგილობრივი ექიმი. რაც შეეხება ავათმყოფებს, ამათი მდგომარეობა აუტანელი შეიქნა. მე თვითონაც გავხდი მოწმე იმის, რომ საბრალო ავათმყოფები რეცეპტებით ხელში იქვე ეყარნენ და ამაოთ ელოდებოდნენ აფთიაქის გამგის მოსვლას. ის კი ბათომში ბრძანდებოდა. არავითარი თხოვნა და მუდარა არც მამულის ადმინისტრაციის, არც ექიმის ამ ვაჟბატონზე არ სჭრიდა; ის თვლიდა თავის თავს დანიშნულათ პროფ. კავშირისაგან, არავის სხვას ანგარიშს არ უწევდა. ეს ვაჟბატონი სჩადიოდა უსასტიკეს დანაშაულს. ამას ბოლო უნდა მოეღებოდა. გაცემულ იქნა ბრძანება დაუყონებლივ ამ ვაჟბატონის დასაპატიმრებლათ და სამართალში მისაცემათ, რაც უკვე სისრულეში მოყვანილი. ეს ამბავი, რა თქმა უნდა, დააფიქრებს სხვა ამხანაგებსაც, რომლებიც განზრახ აფერხებენ და აფუჭებენ საზოგადო საქმეს, რომლებიც არა თუ ხელს უშლიან, არამედ არღვევენ წარმოებას.

მაგრამ აქ საყურადღებო და დამაფიქრებელია მეორე გარემოება. საბჭოთა კონსტიტუციას, საბჭოთა კანონებს ხშირათ საბჭოთა წყობილების დაუძინებელი მტრები იყენებენ თავის სასარგებლოთ და მუშების და გლეხების სახელმწიფოს წინააღმდეგ. ავიღოთ, მაგ., პროფ. კავშირები. არავისთვის დასამალავი არ არის ის გარემოება, რომ ამ კავშირებში, ე. ი. იმათ ცენტრალურ კომიტეტებში, გამგეობებში ბოლშევიკებთან ერთად [illegible] ელემენტები, რომელთაც აინტერესებთ არა საქმის სასურველით წაყვანა, არა წარმოების წინ წაწევა და გაუმჯობესობა, არამედ პირადი სარგებლობა. ეს კიდევ არაფერი. არის შემთხვევა, პროფ. კავშირების ცენტრალურ კომიტეტებში მოკალათებული ელემენტები პირდაპირ ბოროტათ იყენებენ საბჭოთა კონსტიტუციის მიერ მინიჭებულ უფლებებს. ისინი არა თუ არ იღებენ ზომებს წარმოების ასაღორძინებლათ და შრომის დისციპლინის დასადგენათ, არამედ ცდილობენ ხელის შეშლას. თავის თავად იგულისხმება, რომ მე ამით არ მინდა იმის თქმა, რომ ასე იქცევა ყველა ცენტრალური კომიტეტები და გამგეობები. მე ვიცი, რომ არის შემთხვევები, როცა მუშათა პროფ. კავშირების გამგეობანი მართლაც სათავეში უდგანან საქმეს და პირნათლათ, სინდისიერათ ასრულებენ თავის მოვალეობას. მაგრამ არის ისეთი კავშირები, რომელთა გამგეობანი საქმეს აფერხებენ, შლიან, აფუჭებენ. ამის წინააღმდეგ აუცილებლათ უნდა იქნას მიღებული რაიმე ზომები. უწინარეს ყოვლისა ამ გარემოებას უნდა მიექცეს შესაფერი ყურადღება თვით პროფ. კავშირებისაგან, და უპირველესათ ცენტრალურმა საბჭომ უნდა მიიღოს სასწრაფო ზომები იმის გამოსარკვევათ, თუ რას აკეთებენ ადგილობრივ კავშირების კომიტეტები და გამგეობები, უნდა გამოარკვიონ, თუ რაში გამოიხატება იმათი მუშაობა, შველიან თუ არა ისინი საქმეს, უწყობენ თუ არა ხელს წარმოების განვითარებას, ზრუნავენ თუ არა შრომის დისციპლინის აღდგენისათვის. მაშინ მოისპობა ან შემცირდება მაინც ისეთი შემთხვევების რიცხვი, რომელთაც ადგილი ქონდა ჩაქვის აფთიაქში, სადაც პროფ. კავშირის მიერ დანიშნული პროვიზორი არა თუ გაურბოდა თავის პირდაპირ მოვალეობის ასრულებას, არამედ პირდაპირ ფეხ ქვეშ თელავდა ყოველგვარ ადამიანურ უფლებას, რომელიც, ეფარებოდა რა პროფ. კავშირის სახელს, ჩადიოდა სისაძაგლეს, უსინდისობას და უსასტიკეს დანაშაულს. პროფ. კავშირების გამგეობანი ვალდებული არიან მიაქციონ ამ გარემოებას შესაფერი ყურადღება, რომ თითონ არ იქნენ მიცემულნი სამართალში, მაგავსათ ჩაქვის აფთიაქის გამგის ზახაროვისა.

ფ. მახარაძე.

საქართველოს მრეწველობის მთავარი დარგების მდგომარეობის შესახებ

III

ლითონის დამამუშავებელი მრეწველობა საქართველოში იმდენად არ განვითარებულა, რომ ღირდეს მასზე განსაკუთრებული ყურადღების შეჩერება.

აქ მე არ ვეხები სატყეო მრეწველობას, პირველი, იმიტომ, რომ ამისათვის საჭირო იქნებოდა ცალკე მოხსენების დაწერა და, მეორე, ახლა სატყეო კომიტეტი თბილისისათვის შეშის და რკინისგზებისათვის შპალების დამზადებაშია გართული. მან თავისი სამუშაო გადაიტანა მრავალ რაიონში, და ყველაფერი მუშაობის პროცესში იმყოფება.

რაც შეეხება ხის დამმუშავებელ დარგს, უნდა აღინიშნოს, რომ სატყეო მასალა ტყის რაიონებიდან რკინის გზის ხაზზე არ არის გამოტანილი, ხის მხერხავ ქარხნების უმრავლესობა გაჩერებულია. დანარჩენ წარმოებიდან შეიძლება მოვიხსენიოთ ყოფ. ბოსტოვოის ხის დამმუშავებელი სახელოსნო და ვენის ავეჯეულობის ფაბრიკა. არც ერთი, არც მეორე არ შეიძლება იყვნენ მასსიური წარმოების [illegible]. ხის სახერხავი ქარხნები მენშევიკების დროს ნამდვილ აკლდამას წარმოადგენდნენ. მრავალი მათგანი ორ წელიწადზე მეტი არ მუშაობდა. ჩვენ უკვე ვაგვარებთ ზოგიერთ მათგანს.

რომ დავასრულოთ საქართველოს მრეწველობის თანამედროვე მდგომარეობის მეტად მოკლე მიმოხილვა, დაგვრჩენია მოვიხსენიოთ აგურ. კრამიტის ქარხნები.

სახელმწიფო შენობათა კომიტეტმა მოაწყო დუღაბის, გაჯის, ცარცის, აგურის, კრამიტის და ჭურჭლეულის წარმოება. დუღაბი მზადდებოდა სად. მილითსა და ქუთაისში. 1 სექტემბრამდე მიღებულ იქნა 24.000 მდე ფუთი დუღაბი, რომელიც სხვადასხვა სახელმწიფოებრივ დაწესებულებებს ხმარდება. გაჯი დამზადებულ იქნა 15.000 ფუთამდე. ცარცის წარმოება მხოლოდ ახლახან მოეწყო. უახლოეს მომავალში გამოშვებული იქნება დამზადებული პროდუქტი, რომელსაც წინედ რუსეთიდან ვღებულობდით. მრავალ წარმავალ გარემოებათა გამო, ძნელი აღმოჩნდა კრამიტის წარმოების მოწყობა. თბილისში შესძლეს წარმოების მოგვარება მხოლოდ ორ ქარხანაში, სადაც დამზადებულია ალიზი 200.000 აგურამდე.

კრამიტის წარმოება ანდრეოლეტის ქარხანაში, მისი ნაციონალიზაციის საკითხის გამოურკვევლობის გამო, ვერ დგას სათანადო სიმაღლეზე. ს. მ. ს. საბჭომ უკვე გამართა ანდრეოლეტთან მოლაპარაკება თავისი აქციების გაყიდვის შესახებ, რის შემდეგ ქარხანა საბოლოოდ გადავა სახ. აღმშ. კომიტეტის განკარგულებაში, და ქარხნის საუცხოვო მოწყობილობა საშუალებას მოგვცემს წარმოება გავადიდოთ.

მუშაობა ქარხანაში ასეთია:

კრამიტი მარცვლისა იანვარში—81.522 ცალი, თებერვალში—86 992, მარტში—60 723, აპრილში—52.508, მაისში—, ივნისში—34.441, ივლისში—52.766, აგვისტოში—31.333 ც.

მუშების რიცხვი: იანვარში—199, თებერვალში—185, მარტში—187, აპრილში—182, მაისში—186, ივნისში—189, ივლისში—164, აგვისტოში—171.

„ფაიანსი"-ს ქარხანაში, რომელიც ს. მ. ს. საბჭოს გამგებლობაში გადმოვიდა, მოწყობილია ჭურჭლეულის წარმოება. 28 მუშის საშუალებით 26 ივნისიდან 1 სექტემბრამდე ქარხანაში დამზადებულია 6500 ცალამდე სხვადასხვა ჭურჭელი.

სახელმწიფო აღმშენებლობის განყოფილებათა შორის განსაკუთრებულ ყურადღების ღირსია „ჰიდრომშენება". მიმდინარე წლის გვალვამ და მომავალშიც უწყლოდ დარჩენის საშიშროებამ გლეხობაში იშვიათი ერთსულოვნობა და თავისი მინდვრების მორწყვის მძლავრი სურვილი გამოიწვია. მრავალრიცხოვანი დეპეშები და დელეგატები პროვინციიდან ჩვენს მხოლოდ ერთს გვეუბნებოდნენ: „გამოგვიგზავნეთ ტექნიკოსები, ჩვენ მოგცემთ ხალხს, მოგცემთ ტრანსპორტს, მოგცემთ სურსათს, მხოლოდ დაგვეხმარეთ სარწყავ არხების გაყვანაში". უდიდესი იყო გლეხების აღფრთოვანება, როცა ადგილობრივ ტექნიკოსი ჩავიდოდა. სარწყავ სამუშაოს საფუძველი ჩაეყარა დასავლეთ საქართველოში მდ. ცხენის წყალზე სოფ. მათხოჯის გლეხებმა. გლეხები მრავალი წლის განმავლობაში ეცდილნენ პროექტების განხორციელებას, რომელნიც წინედ დიდი რაოდენობით მუშავდებოდნენ და მაღლ ქვეშ განისვენებდნენ. ხოლო ჩვენს გადაწყვეტილებას სიტყვიდან საქმეზე გადასვლისა გლეხები დიდის მადლობით და აღფრთოვანებით ეგებებიან. მათმა სარწყავ მუშაობის წარმოების სურვილმა სტიქიური ხასიათი მიიღო. არაფერ მაგის მსგავს ადგილი არ ჰქონია მენშევიკების დროს, რომელნიც პროექტზე იქით არ მიდიოდნენ.

ზოგიერთი სასწრაფო სამუშაოს შესრულება, გლეხის მოუთმენლობის გამო, გვიხდება. წინასწარი პროექტების შეუდგენლადაც.

ახლა შემდეგი სამუშაოები სრულდება:

1) გრაკალ—დესის მიწების მორწყვა (2.000 დეს.) სისწრაფისა და გლეხების მოთხოვნის გამო გამოსაკვლევი და ამშენებლობითი მუშაობა ერთდროულად სწარმოებს. გლეხები სამუშაოზე ნებაყოფლობით გამოვიდნენ ამოღებულია რამოდენიმე ათეული კუბიკური საჟენი.

2) ქერელი—სკრის მიწების მორწყვა (3.000 დეს.)

დიდი სირთულისა და ტექნიკური სიძნელეთა გამო საჭიროა რაიონის წინასწარი ტექნიკური გამოკვლევა, რაც სწარმოებს, კვლევის დასრულების შემდეგ განზრახულია მუშაობას შეუდგენ.

3) დიმის, როკითის და ბაღდადის სხვა მიწების მორწყვა (2.000 დესეტინამდე).

კვლევა-ძიება მოთავდა. დაწყებულია აშენება ადგილობრივი გლეხების მიერ. ამოღებულია 500 კუბ. საჟ. მეტი მიწა. შეუდგნენ შლიუზის აშენებას.

4) მათხოჯის არხი (2,000 დეს.). მუშაობა ჯერ კიდევ აპრილში დაწყებული. მაგისტრალის გაკეთება თითქმის დამთავრებულია. ამოთხრილია 1.500 კუბ. საჟენზე მეტი მიწა. მუშაობა სწრაფად მიმდინარეობს.

5) ყულაშ-ლანჩხუთის სარწყავი სისტემა—2.500 დეს. გლეხების სურვილის მიხედვით, მთავარ არხს აფართოვებენ და აგრძელებენ ნაბოჭური—ნაჩხატაურის მიწების მოსარწყავად.

6) სოფლების: პატრიკეთი, ოფშქვაური და საქულის მორწყვა.

წარმოებს გამოკვლევა, ერთდროულად არხის გაყვანაც წარმოებს. ამოთხრილია 300 კუბ. საჟენზე მეტი მიწა.

8) ქვიტირი—მალლაკი—ფარცხანაყანევი—დიდი-ჯიხაიშის მიწების მორწყვა. (10.000 დესეტინაზე მეტი). მუშაობას აწარმოებენ გლეხები, ნებაყოფლობით. დეპეშა ქუთაისიდან 26 სექტემბრის თარიღით გვატყობინებს, რომ მუშაობას უკვე შეუდგნენ, და სამუშაოზე 500 კაცია გამოსული.

9) ლამი—მისაქციელი—წილკანის მიწების მორწყვა (2.000 დესეტინა). 18 და 19 სექტემბერს გრანდიოზული მუშაობა იქნა მოწყობილი, კომუნისტური პარტიის, წითელ არმიელების და ადგილობრივი გლეხების მონაწილეობით. ორი დღის განმავლობაში გათხრილ იქნა 400 კუბ. საჟენზე მეტი. მუშაობა გრძელდება.

გარდა ამისა, წარმოებულია მუშაობა ნაპირების გასამაგრებლად, რომელნიც წყალდიდობის დროს ახლო მდებარე მინდვრებს წალეკვას ემუქრებოდნენ: გაკეთებულია სამი ჯებირი ცხენის-წყალზე, სოფ. მათხოჯთან, გაკეთებულია 6 ქვა—წკნელის ჯებირი მდინარე ყვირილაზე, აჯამეთის არხთან.

დამზადებულია პროექტები და განხორციელებას მოელიან: ტირიფონის—ველის (30.000 დეს.), სამგორის ვაკის მდ. იორიდან, ყარაიას ველის მორწყვის პროექტი, აგრეთვე პროექტი ფოთის ჭაობის ამოსაშრობად. ყველა ჩამოთვლილი პროექტებს აქვთ უაღრესად დიდი სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობა, განსაკუთრებული ყურადღების ღირსნი არიან და გადადებას არ ითმენენ.

მრეწველობის აღსადგენად წარმოებულ სხვა სამუშაოდან უნდა აღინიშნოს მუშაობა აჭალის მინის ქარხნის გადასაკეთებლად, რომელიც (ქარხანა) მუშაობას დაიწყებს 2 კვირის შემდეგ. ბორჯომში შენდება გაზის ახალი ქარხანა.

ამ მოკლე მიმოხილვის დასასრულს უნდა ითქვას, რომ საქართველოს მრეწველობის თანამედროვე მდგომარეობა არ იძლევა საბუთს სინამდვილეს თვით კმაყოფილებით და არხეინად უყუროთ. საჭიროა მეტად გადამწყვეტი და ენერგიული ზომების მიღება ჩვენი მრეწველობის არა მარტო ახლანდელ დონეზე შესანარჩუნებლად, არამედ მისი გასაფართოებლადაც.

ახლა, როდესაც ჩვენ ახალ ეკონომიურ გზაზე გადავდივართ, როცა განსახელმწიფოებრივებულ მრეწველობასთან ერთად თავს ყოფს კერძო თაოსნობა: აუცილებელია გაუძლოთ კერძო კაპიტალის კონკურენციას, რომელიც (კ. კაპიტალი) უფრო მოქნილია და უფრო ეგუება სხვა და სხვა პირობებს. ჩვენი წარმოებანი, რომელნიც დღევანდლამდე ყოველგვარ სამეურნეო ანგარიშის გარეშე მოქმედებდნენ,—კომერციულ ნიადაგზე უნდა დადგნენ. ყველასათვის ცხადი უნდა იყოს, რომ წარმოებათა მუშაობა იმგვარი უნდა იყოს, რომ ისინი სახელმწიფოსათვის ტვირთი კი არ უნდა იყვნენ; არამედ მისი გამდიდრების წყარო და ფარავდნენ ყველა თავის საწარმოო ხარჯებს. მრეწველობის ფულის ნიშნების საკმაო რაოდენობით უზრუნველყოფის და მისთვის თავის საცვლელ კაპიტალის დაბრუნების მიზნით, საჭიროა, დაწესებულებას წარმოებისათვის მიეცეს საკუთარი წარმოების პროდუქტების თავისუფალი გამოყენების უფლება.

საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების არსებობის ნახევარი წლის განმავლობაში გლეხებმა და მუშებმა იმდენი შრომა და ენერგია შესწირეს მრეწველობის აღსადგენად და სასოფლო მეურნეობის გასაფართოებლად, რომ ისინი უკანასკნელ სისხლის წვეთამდე დაიცავენ თავის სოციალისტურ სამშობლოს მტრების მხრით ყოველგვარ თავდასხმისაგან, მათ შორის ქართველ მენშევიკებისაგანაც, რომელნიც იცავენ კაპიტალის ბატონობის და შრომის დამონების დროშას.

მ. ავაკოვი.

სრულიად რუსეთის აღმ. კომიტეტის მეოთხე სესია

საფინანსო პოლიტიკა

მოსკოვი, 9 ოქტომბერი (რადიო). საფინანსო პოლიტიკის შესახებ მოხსენებით გამოდის ფინანსთა სახალხო კომისარი კრესტინსკი. სასურსათო გადასახადის შემოღებით, როდესაც კერძო მრეწველობა იქნება და საერთოდ წარმოებს წარმოებების და დაწესებულებებისაც კი სამეურნეო წესზე დაყენება, აუცილებელი ხდება გადასახადის სისტემის აღდგენა. ეხლავე ეტყობა შეჩერება ფულის კურსის დაცემას. ჩვენ, ყოველი ზომა უნდა ვიხმაროთ შემდეგისთვის კურსის დაცემის წინააღმდეგ და უნდა ვეცადოთ მის აწევას. ჩვენ ვაჩნევთ სამეურნეო აღმშენებლობის გამაგრების, სურსათის ნაწილობრივ საქონლის გაცვლა-გამოცვლის გზით, ამოწურის და საზღვარ-გარეთიდან საქონლის შემოზიდვის შემდეგ, საქონლის საერთო რაოდენობის გადიდებას შინაურ ბაზარზე, რაც ჩვენ ფულის ფასს მაღლა სწევს.

ბრძოლა ბიუჯეტის დეფიციტის წინააღმდეგ

დიდი დეფიციტი სახელმწიფო ბიუჯეტის, რომელსაც განიცდიდა საბჭოთა ხელისუფლება, დამოკიდებული იყო: 1) დეფიციტისგან, რომელსაც იძლეოდა მრეწველობა დამყარებული შემოუსავლობაზე; 2) ფული იხარჯებოდა უეკონომიოდ, 3) თითქმის არ იყო სრულიად სახელმწიფო შემოსავალი და 4) ფულის ნიშანთა ღირებულების დაცემა, რაც იგივე პირველი მიზეზით აიხსნება. პირველი 3 მიზეზის მოშორებით ჩვენ თანდათან დავამარცხებთ მე 4 მიზეზსაც. ამისთვისაა აუცილებელი ყოველგვარ ზომების მიღება ფულის კურსის აწევისა და მისი გაუფასურების შემცირებისათვის, ეს კი შეიძლება გატარდეს გადასახადის სისტემის გზით.

სახელმწიფო შემოსავლის ზრდა

საკვირველი იქნებოდა, რომ ახლად აღმოცენებულ ფულიან ბურჟუაზიისთვის გადასახადი არ დაეწესებინათ. ეს გადასახადები პოლიტიკურად აუცილებელია და ამ გზით ჩვენი შემოსავლიანობა იზრდება. რომ ამას ნამდვილად ჩვენი ემისია შეუძლიან შეამციროს, ამტკიცებენ ჯერ კიდევ მცირე, მაგრამ დამახასიათებელი ციფრები გადასახადის შემოსავლისა უკანასკნელ 2 თვის განმავლობაში. დღევანდლამდე რკინის გზის მთელმა ქსელმა მოგვცა 60 მილიარდ მანეთზე მეტი შემოსავლისა, წყლის გზებმა კი 22 მილიარდი მანეთი. საერთოდ მიმოსვლის გზებმა მოკლე ხანში მოგვცეს 90 მილიარდი მანეთი, საფოსტო ოპერაციების შემოსავალი 31 გუბერნიაში 4 მილიარდ მანეთს უდრის, ტელეგრაფისა კი—38 მილიარდს. მოსკოვის ციფრებიც ფრიად დამახასიათებელია: სახელმწიფო სამრეწველო და საპატენტო შემოსავალმა აგვისტოში მოგვცა 9 მილიარდზე მეტი, სექტემბერში კი 8 ნახევ. მილიარდი. ბინის ფასი და ტრამვაის შეკრებილი, მთელ მოსკოვის ბიუჯეტის 25 პროც. შეადგენს. ამის შემდეგ არ შეიძლება უარვყოთ, რომ გადასახადის სისტემა ჩვენს ფინანსიურ კრიზისს ამსუბუქებს.

ადგილობრივი შემოსავალი

3 სექტემბრის დეკრეტმა, მიანიჭა მხოლოდ დამატებითი და საპროცენტო განაკვეთი განსაკუთრებულ ადგილობრივ გადასახადის სახით, ფაქტიურად, ადგილები თავის შემოსავლის უმეტეს ნაწილს ხაზინას აძლევენ. აუცილებელია ადგილებს შეძლება მიეცეთ, თავის მოთხოვნილებების ადგილობრივ შემოსავლიდან დაფარვისა. ჩვენი შემდეგი ნაბიჯი სწორედ ამ მიმართულებით უნდა იყოს გადადგმული.

მუშათა ინტერესების დაცვა

არის პოლიტიკური კამათი გადასახადის სისტემის წინააღმდეგ, რომ ვითომ ის პროლეტარიატს დაატყდება. მაგრამ ჩვენ ვატარებთ მთელ რიგ შეღავათებს, რკინის გზის, ტრამვაის და სხვათა შეღავათის მიცემის სახით, თუ მაინც დაშვებულია შეცდომა რომლის გამო პროლეტარიატი დაზარალდება, რასაკვირველია, საჭიროა დრო იმისთვის, რომ შევიტანოთ ზოგიერთი შესწორებანი.

მტკიცე ბიუჯეტი

ჩვენ ვადგენთ მტკიცე ბიუჯეტს და მას ვუთანხმებთ დასაშვებ ფულის რაოდენობას, ამ მხრით ნაბიჯი უკვე გადადგმულია, ფინანსთა სახალხო კომისრის მიერ წინადადება გაცემული 2 კვირის განმავლობაში შედგენილ იქნეს ბიუჯეტის სანიმუშო ხარჯთ-აღრიცხვა და შემოსული სასურსათო გადასახადის ღირებულება გამოანგარიშებული ბაზრის ფასების მიხედვით. მოწყობილი იქნება მუშაობა წინასწარვე განსაზღვრულ განაწილებისათვის უწყებათა შორის, გათვალისწინებული იქნება ადგილობრივი ფინანსიური საჭიროება, სახელმწიფო ბანკმა კი ყველა ეს უნდა მოაწესრიგოს.

სრულიად რუსეთის აღმასრულებელ კომიტეტის სესიამ დაამტკიცა სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ მიღებული დეკრეტები ბანკების და სხვა ფინანსიურ ღონისძიებათა შესახებ.

წითელ რესპუბლიკებში

რ უ ს ე თ ი

სახელმწიფო ბანკის როლი.

მოსკოვი, 12 ოქტ. (რადიო). სახელმწიფო ბანკის გამგეობის თავმჯდომარე ამხ. შეინმა საუბარში გამოთქვა საკითხები, რომლებიც ეხებოდა სახელმწიფო ბანკის მომავალ მოქმედებას. სახელმწიფო ბანკის დაარსების საჭიროება გამომდინარეობს ახალ სამეურნეო პოლიტიკიდან, ცალკე წარმოებათა უფლებების გაფართოვებიდან, მრეწველობის მთელ რიგ დარგების ტრესტებად გადაკეთებიდან, კერძო ინიციატივის და კოოპერაციის მოქმედების გაფართოებიდან, რომლებიც გვიკარნახებს მაქსიმუმით, სესხის შეძლებას. სესხის მიცემა სამრეწველო წარმოებებზე, რომლებიც ხელს უწყობენ მრეწველობის განვითარებას, სახელმწიფო ბანკის ერთი მთავარი ამოცანათაგანია. სესხი მიეცემა ყველა წარმოებებს, რომლებმაც საქმით დაამტკიცეს თავისი წარმოებითი ნაყოფიერება, მიუხედავად ამისა ეს წარმოებანი ტრესტების ხასიათისაა და ეკუთვნის კოოპერატივებს თუ კერძო პირებს. ბანკის კომპეტენციაში შედის აგრეთვე საქონლის შეხვდა, დაგირავება და სხ. ფართო სესხი იძლევა თვალსაჩინო შედეგებს სამეურნეო აღმშენებლობის საქმეში. ბანკის მოქმედება გამოიხატება განსაკუთრებით ზოგადი ხასიათის ზომებით, რომლებიც ხელს უწყობს სამეურნეო ცხოვრების გაჯანსაღებას. [illegible] ფინანსთა სახალხო კომისარიატს. ბანკის ერთ მთავარ ამოცანათაგანია საზღვარ გარეთ საბანკო ოპერაციებისათვის საერთაშორისო მასშტაბით კავშირის დაჭერა. სახელმწიფო ბანკის მოქმედების დაწყების გამო უქმდება დეკრეტების მთელი რიგი, რომლებიც ეხება კერძო პირების სავალიუტო ოპერაციებს. სახელმწიფო ბანკი იღებს თავის თავზე საერთაშორისო მასშტაბით სავალიუტო თანხების გადაგზავნას და იძლევა მათი ხელშეუხლებლობის სრულ გარანტიას. აღმასკომის დეკრეტით სახელმწიფო ბანკის ძირითად თანხისათვის გადადებულია ორი ათასი მილიარდი მან. ბანკში სამუშაოდ მიწვეულია გამოჩენილი მოღვაწეები როგორიც არიან ხრუშჩოვი, პუტილერი და სხ.

კაპიტალიზმის სამეფოებში

საბერძნეთ-ოსმალეთის ფრონტზე.

ბერძნების უკან დახევა.

რომი, 10 ოქტომბერი (რადიო). ოსმალთა ჯარების წინსვლა წარმატებით ვითარდება. ბერძნები უკან იხევენ და გზაზე ყველაფერს ძარცვავენ.

ლონდონის პრესა იუწყება, რომ სმირნის ცნობების თანახმათ, ბერძნები იმყოფება 60 კილომეტრის მანძილზე აფიონ კარა გისარიდან ჩრდილოეთის მიმართულებით. პრესის ცნობით ქემალისტები არ ღებულობენ არავითარ წინადადებას შუამავლობის შესახებ მანამ, სანამ ბერძნები არ დასცლიან მცირე აზიას.

ინგლისი.

ინგლისის მრეწველობის კრიზისი.

ლონდონი. 1 ოქტომბერი. „ტაიმსი" იუწყება, სერ ბოლდვინმა თავის გამოსვლის დროს მანჩესტერში კატეგორიულად განაცხადა, რომ ინგლისის ხალხს თავზე აწევს ნახშირის და გადასახადების საშინელი რიცხვი, რომლებიც დააწვნენ ვაჭრობის და მრეწველობას. ყველა ეს საზღვარს გადაცილდა. მდგომარეობა უიმედოა.

საფრანგეთი.

ფარისევლური განცხადება.

ნაუენი. 10 ოქტომბერი (რადიო). საზღვაო ქვეითი ჯარის დათვალიერების დროს საფრანგეთის პრემიერმა, ბრიანმა საფრან. მთავრობის საგარეო პოლიტიკის შესახებ, განაცხადა, რომ მისი უმთავრესი მიზანია მშვიდობიანობის დაცვა, დამყარება და საერთაშორისო პროგრესის ხელის შეწყობა.

ინდოეთი.

ბოიკოტი ინგლისელებს.

ლონდონი. 10 ოქტომბერი (რადიო). მთელ ინდოეთში გავრცელებულია მოწოდება, რომელშიაც ახალი ინდური მოძრაობის ბელადები და ხელმძღვანელები მოუწოდებენ ყველა სამოქალაქო და სამხედრო პირებს ერიდონ ინგლისის მთავრობასთან ყოველგვარ კავშირს და გამოუცხადონ ინგლისელებს ბოიკოტი.

ლატვია

მობილიზაცია ლატვიაში.

პეტროგრადი 4 ოქტ. ლატვიის დამფუძნებელმა კრებამ საჭიროდ იცნო დაუყონებლივ გამოაცხადონ 1897—1901 წლების ჯარში გაწვევა. ლიტვის სხვა და სხვა ქალაქებში ეწყობა ნაციონალისტური მიტინგები ხალხთა ლიგის დადგენილების წინააღმდეგ ვილნოს საკითხის გამო. გამოიტანეს რეზოლიუციები პოლონეთთან ყოველგვარ უნიის (კავშირის) წინააღმდეგ.

გერმანია

ხოლერა გერმანიაში.

ნაუენი. 11 ოქტ. (რადიო). კენიგსბერგში (აღმოსავლეთი პრუსია) აღნიშნულია ხოლერის სამი შემთხვევა. ხოლერით ავად გახდა ქალი, რომელმაც აცრო ხოლერის ვიბრიონებით ბაქტერიოლოგიურ ინსტიტუტში.

მღელვარება გერმანიაში.

ნაუენი. 10 ოქტ. (რადიო). გერმანიაში ხმები გავრცელდა, რომ ერთა კავშირის გადაწყვეტილება ზემო სილეზიის საკითხის შესახებ ძალიან გერმანიისათვის საზიანო დადგენილებაა.

ამ ხმებმა გერმანიაში ძლიერი მღელვარება გამოიწვია. ამავე დროს, გერმანიის გაზეთების ცნობით, პოლონელებმა დაკარგეს ხალხთა ლიგის დასკვნისადმი ყოველივე იმედი და ემზადებიან ახალ შეიარაღებულ გამოსვლებისათვის.

გერმანიაში მღელვარების გამო, გერმანიის კანცლერმა ვირტმა გადადო პროვინციაში გამგზავრება და დაბრუნდა ბერლინში. იმ დღესვე საგარეო საქმეთა მინისტრმა როზენმა იხმო ინგლისის ელჩი, რომელიც მეორე დღეს გაემგზავრა ლონდონში.

ბერლინის პრესა იუწყება, რომ ინგლისმა პროტესტი განაცხადა ერთა ლიგის ფარულ წინადადების გამო, რომელიც გამოიმუშავა ანტანტის მთავრობამ ზემო სილეზიის საკითხის შესახებ.

ბერლინის გაფიცვის გაძლიერება.

მოსკოვი. 12 ოქტ. (რადიო). ბერლინის სასტუმროების მოსამსახურეების გაფიცვა მწვავდება. მოეწყო გაფიცულთა დემონსტრაცია, რომელშიაც მონაწილეობას იღებდა 25,000 კაცი. გაფიცულებში დიდი აღშფოთებაა ბურჟუაზიული პრესის საქციელით, რომელიც აქეზებს მცხოვრებლებს გაფიცულების წინააღმდეგ. ბევრმა წვრილმა წარმოებებმა მიიღო გაფიცულების მოთხოვნა, მსხვილები კი ჯერ არ თანხმდებიან. თუ მწარმოებლები ხუთშაბათამდი არ დაუთმობენ, გამოცხადდება საერთო გაფიცვა.

საფრანგეთ-გერმანიის დამოკიდებულება.

ნაუენი, 10 (რადიო). ხელშეკრულების თანახმად, რომელსაც ხელი მოაწერეს გერმანიის და საფრანგეთის წარმომადგენლებმა, გერმანიამ პირობა დასდო, ომისგან განადგურებული საფრანგეთის მიდამოების აღსადგენათ, 8 თვის განმავლობაში მიიტანოს 180.000 ტონი სხვადასხვა მასალა.

იმავე ხელშეკრულების თანახმად გერმანია ვალდებულია 1921 წ. 1 მაისიდან მოიტანოს სხვადასხვა მასალები საერთოდ 7 მილიარდ ოქროს მარკად ღირებული. 1925 წლის შემდეგ გერმანიას შეუძლია უარი თქვას ნედლი მასალის და ფაბრიკატების მოტანაზე თუ კი ისინი საჭირო რიცხვის 52 პროცენტს აღემატება.

ოქტომბრის რევოლიუციის დღესასწაულისათვის

პროფკავშირებში.

ყველა კავშირებში ირჩევენ კომისიებს ოქტომბრის რევოლიუციის მე 4 წლის თავის დღესასწაულის მოსაწყობათ. გადაწყვეტილია დღესასწაულს მისცენ ფართო მასსიური ხასიათი. იმ დღეს მოხდება წითელ ლაშქრელთა უნივერსიტეტის და მუშათა კლუბის გახსნა. საქართველოს პ. კ. ს. წარმომადგენლად დანიშნულია ამხ. ყურულიშვილი.

—

ლიტოგრაფიის მუშაობა.

ოქტომბრის რევოლიუციის დღესასწაულისთვის მოსამზადებელ მუშაობასთან დაკავშირებით სახელმწიფო გამომცემლობაში უკვე აძლევენ სხვა და სხვა წინადადებას ნაირ ნაირ პოლიგრაფიულ მუშაობის ასრულების შესახებ, მაგრამ რადგან სახალხო მეურნეობის უმაღლესმა საბჭომ ვერ მოახერხა მუშაობის მოწყობა მესხიევის ლიტოგრაფიაში ელექტრონის ენერგიის უქონლობის გამო და რადგან მუშაობის მთელი სიმძიმე აწვება მარტო ზიხოვის სტამბას, სახელმწიფო გამომცემლობა იძულებული იქნება, თუ მომავალ კვირის განმავლობაში არ შეიკვლება პირობები, შეამოკლოს მინიმუმამდე ლიტოგრაფიული მუშაობა და შეასრულოს მხოლოდ უსაჭიროესი საქმეები.

ს უ რ ა თ ე ბ ი.

პოლიტიკურ მოღვაწე-კომუნარების სურათების გამოსაცემათ შეკვეთილია კლიშეები. ცინკოგრაფია მუშაობს ნორმალურათ და კლიშეები თავის დროზე იქნება მზათ. რაც შესაძლებელს გახდის ოქტომბრის რევოლიუციის დღესასწაულის დროს გავრცელდეს პორტრეტები ამხ. ლენინისა, ლუნაჩარსკისა ფ. მახარაძისა ბ. მდივანისა, ზინოვიევისა და სხვა.

—

ქართველ მწერლებსა და მგოსნებს.

სოციალურ აღზრდის მთავარმმართველობასთან არსებულმა საბავშო წიგნების გამომცემლობის სარედაქციო კოლეგიამ დაადგინა რუსეთში ოქტომბრის რევოლიუციის 4 წლის აღსანიშნავად 7 ნოემბრისათვის გამოსცეს მორიგი ნომერი. საბავშო ჟურნალის „ნაკადულისა" და აგრეთვე დაიბეჭდოს ცალკე წიგნად, საბავშო ლექსთა კრებული. სარედაქციო კოლეგია სთხოვს ჩვენ მწერლებსა და მგოსნებს მიაწოდონ რედაქციას შესაფერი მასალა. ავტორები მიიღებენ ჰონორარს.

მისამართი: სახალხო განათლების კომისარიატი, საბავშო წიგნებისა და ჟურნალების რედაქცია, ოთახი № 5.

სარედაქციო კოლეგია.

ქ რ ო ნ ი კ ა

14 ოქტომბერი საქმიანი დღეა. შრომის სახალხო კომისარიატის და საქართველოს საპროფესიო კავშირთა საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილების თანახმად, პარასკევს, 14 ოქტომბერს, მცხეთობა—დღეს არავითარი უქმე არ არის და, მაშასადამე, ყველა დაწესებულებაში—წარმოებაში მუშაობა ამ დღისით ჩვეულებრივ უნდა წარმოებდეს.

◆ **სკოლა ყრუ-მუნჯთათვის.** სახალ. გან. კომის. სოციალურ აღზრდის განყოფილებასთან არსებულმა მცირე წლოვანთა უფლებების დამცველმა განყოფილებამ 9 ოქტომბერს გახსნა ყრუ-და მუნჯ ბავშვთათვის პირველი სკოლა, სპეციალურ შენობის უქონლობის გამო სკოლა დროებით მოთავსებულია ექიმ თამამშევის სახლში. აღზრდა და სწავლება იწარმოება ახალ სამეცნიერო მეთოდით. სკოლაში ბავშვები მიიღებიან მხოლოდ პროფკავშირების სიების მიხედვით.

◆ **პოლიტექნიკური ინსტიტუტის პროვინციაში მყოფ სტუდენტთა საყურადღებოდ.** მეცადინეობა ინსტიტუტში ყველა ფაკულტეტზე უკვე დაიწყო 10 ოქტომბრიდან; ამიტომ საჭიროა სტუდენტების ჩამოსვლა.

◆ **სურათების გამოფენა.** მოქანდაკეთა და მხატვართა გამოფენა გაიხსნება 7 ნოემბერს, ოქტომბრის რევოლიუციის 4 წლის დღესასწაულის დღეს, საქართველოს მუზეუმში (რომელიც შენდება რუსთაველის ქუჩაზე), რისთვისაც სასწრაფოთ ეწყობა დარბაზები:—გამორკვეულია, რომ გამოფენაში მონაწილეობას მიიღებენ: მხატვრები ამხ. ფოგელი, გრიხევაკი, შარშიტიანი, შარლემანი, ლანსერე, ზდანევიჩი. მოქანდაკენი: ამხ. ნიკოლაძე, სერგეევი. სურათების გამოფენა, იმედია, იქნება საინტერესო და მდიდარი.

◆ **ღვინის ვაჭრობის შესახებ.** შინაგან საქმეთა კომისარიატში მუშავდება ახალი დებულებები ღვინის ვაჭრობის შესახებ.

საქართველოს სახალხო მეურნეობის საბჭოების პირველი ყრილობა

6 ოქტომბრის დილის სხდომა იწყება ამხ. ტოროშელიძის მოხსენებით ახლობელ წარმოებითი ამოცანების შესახებ. ახლობელ წარმოებითი ამოცანების განსაზღვრის დროს, ამბობს ამხ. ტოროშელიძე, აუცილებლად უნდა გამოვიდეთ საერთო ეკონომიურ კურსის პოლიტიკიდან, რომელიც მოითხოვს—სახალხო მეურნეობის დასაცავად სასოფლო მეურნეობის უკეთეს მხრივ დახმარებას. თუ გავითვალისწინებთ ამის რეალურ ზეგავლენას, ახლოდ მაშინ შეგვიძლია ახლობელ საწარმოო ამოცანების განსაზღვრა.

მრეწველობის დახმარება.

გამოვდივართ რა იქიდგან, ცხადია, რომ უნდა ხელი შევუწყოთ ყველა წარმოებას, რომლებშიც ხალხის ხელია, [illegible] ხელი შევუწყოთ, არამედ უნდა ვეცადოთ აღვადგინოთ მათი წარმოების ნორმა [illegible] ნორმამდე. ეს უნდა ვაწარმოოთ საკუთარი ძალით და ნაწილობრივ სოფლის კოოპერატიულ ორგანიზაციების ან დაკერძოებულ პირების.

დახმარება სასოფლო მეურნეობას

უკეთეს [illegible] უნდა აღვადგინოთ სასოფლო ირიგაცია. ამ დარგში მუშაობა უკვე სწარმოებს ყოველ [illegible] საშუალებით, რომლებიც წაიყვანს სასოფლო მეურნეობას განვითარებისაკენ. ამ მიმართულებით მუშაობა უკვე სწარმოებს—ეს არის საირიგაციო მუშაობა. მაგალითად სარწყავები: 2000 დესეტინა გარდაბნის რაიონში, 3000 დეს. ქარაიას რაიონში, 2000 დესეტინამდე შიდა ქართლის [illegible]; 2000 დესეტინა [illegible] არხით, 2500 დეს. კულაშის არხით და სხვა მრავალი. ამას გარდა მიღებულია ზომები იმ მდინარეთა ნაპირების გასამაგრებლად, რომელთაც ეძლეოდა საშიშროება წყალ-დიდობისა: აშენებულია 3 დამბა მდ. [illegible] ცხენის წყალზე და 6 ქვა-ფიჩხის დამბა მდინარე ყვირილაზე. შედგენილია 30,000 დესეტინის სარწყავის პროექტი ტირიფონის-ველის, სამგორის-მინდვრის მდინ. იორიდგან და სხვა: რამდენად ძლიერ მისწრაფვია არხების გაყვანის მოთხოვნილება, ეს იქიდგანაც სჩანს, რომ ქუთაისის გუბერნიაში გლეხები თითონ იწყებენ ასეთ მუშაობას. სათავეში მდგომი სამეურნეო ორგანოები უნდა დაეხმარონ მათ ტეხნიკურ ძალთა გაგზავნით და მუშათა ძალას კი მისცემენ თითონ გლეხები. საერთოდ, მოსარწყავ წყლიანობით სასოფლო მეურნეობისათვის გამოსადეგათ შეიქნება არა ნაკლებ 100,000 დესეტინა მიწა, რაც მოგვცემს შესაძლებლობას მივიღოთ რამოდენიმე მილიონი ფუთით მეტი მოსავალი, ვინემ ეხლა.

გზები.

გზების შეკეთება-გაყვანას ყოველ ზომა უნდა ვეცადოთ. ამაში მრავალ [illegible] მთელი რიგი [illegible] გზების შესაკეთებლად.

სამთო-მადნო საქმე.

გზების საკითხის შემდეგ უნდა დაისვას საკითხი ქვანახშირის ამოღების შესახებ, რომლებსაც სამართლიანად უწოდებენ წარმოების „პურს". შემდეგ რიგში სდგას შავი ქვა, რომელიც აქ არ შეიძლება გამოუყენებელი იქმნას. ამ ჟამად არაფერი არ გააქვთ, მაგრამ შესაძლებელია მალე დაიწყოს გაზიდვა და ამისთვის უნდა ვემზადოთ. ასეთივე [illegible] შეიძლება ვიქონიოთ ცეცხლის [illegible] თიხას, რომელიც [illegible]. იგი საუკეთესო ეწევა ინგლისის თიხის მაგიერობას, რომელიც შემოჰქონდათ ამდენ ხანს. მუშაობა [illegible] მრეწველობის სფეროში და მინერალურ წყაროების ექსპლოატაცია [illegible] დაიწყო.

ხე-ტყის დამზადება.

[illegible] საერთოდ [illegible] უნდა ვთქვა, რომ ტყეები [illegible], მაგრამ საშუალებათა უქონლობის გამო დამუშავება არ სწარმოებდა. ამ საქმეში საჭიროა [illegible] დახმარება და [illegible] რკინის გზისა და სხვა [illegible] ხის მასალა.

[illegible]

[illegible] წინეთ [illegible] კომისარიატი [illegible] შემდეგ [illegible] კომისარიატის გაზეთის [illegible], ხოლოდ ეკონომიურ საბჭოს [illegible] რი საბჭოს დადგენილების შემდეგ, ის გადმოვიდა სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს ხელში. ის ამ ეხლა [illegible] ლებით უნდა განვითარდეს, რადგანაც ეს არის [illegible] რომელსაც ფასი არ შეიძლება დაედვას.

მშრომელ ახალგაზრდობის მონაწილეობა და ორგანიზაციაზე

მომზადებული [illegible] წარმოებაში შემოვიდა მანქანის ამორება, [illegible] შრომა უზომოდ გამოყენებულ იქნა და უფრო გადიდდა [illegible] შრომის ექსპლოატაცია მაშინ, როდესაც დიდი ნაწილი [illegible] ფრონტზე იმპერიალისტური ომის დროს. საქართველოს გასაბჭოების შემდეგ მრეწველობაში [illegible] შეიცვალა, ეხლა [illegible] ეს კიდევ გრძელდება. საჭიროა ახალგაზრდობის შრომის [illegible] შესახებ, [illegible] დგას. განათლების სახალხო კომისარიატთან არის პროფ. განათლების მთავარი განყოფილება, რომელსაც აქვს სკოლა, მაგრამ ის სრულებით არ არის საკმარისი. უნდა გამოყენებულ იქნეს კიდევ 5 სახელოსნო და [illegible] სკოლა. მოზარდები უნდა მოხსნილ იქმნენ სამუშაოებიდან და მიცემული სკოლებში, რომ მივიღოთ კვალიფიციური მუშები.

რეზოლიუციები.

ამხ. მ. ტოროშელიძის მოხსენების მიხედვით მიმდინარე მომენტისა და ეკონომიურ პოლიტიკაზე ყრილობამ მუხლობრივ განხილვის შემდეგ მიიღო შემდეგი თეზისები: მიმდინარე მომენტისა და ეკონომიური პოლიტიკაზე.

1. საწარმოო ძალთა განვითარება არის ძირითადი პრინციპი, რომელიც განსაზღვრავს შეგნებულ პროლეტარიატის მოქმედებას კლასობრივი ბრძოლის მთელ ხანაში, ამის და მიხედვით ხელს უწყობს თუ აბრკოლებს ეს თუ ის წყობილება საწარმოო ძალთა განვითარებას, სწყდება მისდამი დადებითი თუ უარყოფითი დამოკიდებულების საკითხი. ამასთანავე, პროლეტარიატის საზრუნავ საგანს არ შეადგენს მეურნეობა თავის თავად და მისი წარმატება (რადგან პოლიტიკური ძალაუფლების ხელში ჩაგდებამდე ის არ არის მეურნეობის სუბიექტი); პროლეტარიატი უფრო შორეული ხასიათის ინტერესებით ხელმძღვანელობს; კლასობრივ ბრძოლისთვის შეუწყობ პირობების შექმნით და პროლეტარიატის ბურჟუაზიაზე გამარჯვებით, პროლეტარიატის მიერ ძალაუფლების ხელში ჩაგდების შემდეგ ამ პრინციპის მნიშვნელობა სრულიადაც არ მცირდება. [illegible] მეურნეობის ობიექტის მაგივრად მისი სუბიექტი, სხვანაირად აფასებს საწარმოო ძალთა განვითარებას როგორც ნივთიერ, ისე სულიერ სიმდიდრის გამრავლების პირობას მშრომელთა ინტერესებისთვის და კაპიტალის ბატონობის საწინააღმდეგოდ მთელი მისი ძველებური სამეურნეო ურთიერთობით.

2. კონკრეტიულად რუსეთის პროლეტარიატის მიერ ძალაუფლების ხელში ჩაგდების ისტორიულმა ვითარებამ წარმოების განვითარების ინტერესები უკანა რიგში ჩააყენა და მთელი სახალხო მეურნეობა მძიმე პირობებში ჩააგდო. ბურჟუაზიის წინააღმდეგ პროლეტარიატის 3 წელზე მეტი ბრძოლის პერიოდი იყო პროლეტარიატის გმირული ბრძოლის ხანა არსებობისთვის, ცხოვრების გარდამქმნელის უპირველ როლში, მეურნეობის დასამყარებლათ. ეს პერიოდი მეურნეობის მხრივ ხასიათდება, როგორც სამხედრო კომუნიზმი, რომელმაც აუარებელი რეკვიზიცია მოითხოვა ქვეყნის თავდაცვისათვის, მშრომელთა უმეტესობის მონოპოლიის მუშათა და გლეხთა ძალაუფლების გადასარჩენათ და განსამტკიცებლათ. სახალხო მეურნეობას მთელი ძალების მოკრებით უნდა დაემზადებინა საჭირო ლირებულებანი დანახარჯის მაგივრად კი, წარმოების აღსადგენათ იღებდა ან მცირე საშუალებებს და ან სულ არაფერს.

ამას შედეგად მოჰყვა ის, რომ ჩაკვდა არა მარტო ქალაქის სხვილი მრეწველობა, არამედ გლეხების წვრილი ინდივიდუალური სოფლის მეურნეობაც, განსაკუთრებით [illegible] პოლიტიკის გამო, რომელიც გლეხებს ზედ მეტ სასოფლო მეურნეობის ნაწარმოებებს ართმევდა. საბოლოოდ დაეკარგათ გლეხებს საცხოვრებელ მინიმუმზე ზედმეტის შექმნის ძალისი.

3. სამხედრო ფრონტზე გამარჯვების შემდეგ საბჭოთა ძალაუფლება ახლო მივიდა (დაუახლოვდა) სახალხო მეურნეობის ამოცანების გადაჭრასთან, წინ სამეურნეო ცხოვრების სრული დაცემის სურათი ქონდა გადაშლილი, სწორედ ისე, როგორც სამხედრო ფრონტზე სოციალისტური საზოგადოების უკეთესი ნაწილის ბრძოლობა გვიხდებოდა სამეურნეო ფრონტზედაც დიდი გამარჯვებით უსათუოდ ფრონტზე უკეთესი პოზიციის დაჭერა. ამ ფრონტზე პირველი პოზიცია არის სხვილი წარმოება, რომელიც მთლიანად უნდა იქნეს ჩაყენებული ისეთ პირობებში, რომ შემდეგშიაც უზრუნველყოფ განვითარდეს. ამ [illegible] დაუკავშირდეს საბჭოთა ხელმძღვანელობის ყველა დარგის [illegible].

4. სხვილი მეურნეობის მოსაწყობად აუცილებლათ საჭიროა დიდი ნივთიერი რესურსები და უმაღლესი ყურადღება საწარმოო ფონდი. შექმნილ პირობებში სასოფლო მეურნეობის ყველაზე [illegible] სოფლის მეურნეობის [illegible] გლეხის და ქალაქის მუშას შორის უნდა დამყარდეს ისეთი ურთიერთობა, რომელიც უზრუნველყოფს სოფლად და ქალაქ შორის პროდუქტების სწორე გაცვლა გამოცვლას და როგორც ქალაქის, ისე სოფლის მეურნეობის დამოუკიდებლათ განვითარებას, ქალაქის მუშა დაინტერესებულია სოფლის მეურნეობის განვითარებაში, ვინაიდან ის უზრუნველყოფს მას პურით, სოფლის მუშა კი ქალაქის მრეწველობის წარმატებით, რადგან მას აძლევს საჭირო იარაღებს და მასალას, მაგრამ სასოფლო მეურნეობის წარმოების ნაყოფიერება დამოკიდებულია იმაზე, თუ რამდენად თავისუფლად განაგებს თავის სოფლის მეურნე თავის პროდუქტებს მოხმარებაში, აქ საჭიროა ისეთი მდგომარეობის შექმნა, რომ გლეხს, რომელმაც სახელმწიფოს ზედმეტი ნაწარმოების ნაწილი მისცა—საგადასახადო სახით, შეეძლოს დარჩენილი საკუთარის თავისუფალ ბაზარზე გაცვლა.

ამით უზრუნველყოფილი იქნება სოფლის მეურნეობის განვითარება და ქალაქის მრეწველობის განვითარებისათვის საუკეთესო ბაზის შექმნის ობიექტიური შესაძლებლობა მყარდება. გარდა ამისა საბჭოური გეგმა, რომლითაც საბჭოთა ხელისუფლება ყველა სხვა ძალა უფლებისაგან [illegible] შესაძლებლობას, არამედ სოფლისასაც. მიწადმოქმედებისთვის დახმარება სასოფლო სამეურნეო ინვენტარით, ელექტროფიკაციის და მელიორაციის მოსაწყობად ზომების მიღება, კოლექტიური მეურნეობის წახალისება და სხვა წარმოადგენენ სახალხო მეურნეობის დარგში საბჭოთა პოლიტიკის გატარების კონკრეტიულ მაგალითებს.

5. არსებული მეურნეობის რღვევის გამო განსაკუთრებული ინტერესი მიენიჭება არა მარტო სოფლის, არამედ მთელ წვრილ წარმოებასაც. ნორმალურ პირობებში მ. ხვილი მეურნეობის თანდათანობითი განვითარების დროს, შესაძლებელია სრულიად გულ გრილად მოეპყრო წვრილ მრეწველობას და თავის ბედის ანაბარათ დაეტოვა. მაგრამ როდესაც სხვილი მეურნეობის მოწყობა ძნელია, მაშინ, რასაკვირველია, წვრილ შინა მრეწველობას დიდი სარგებლობის მოტანა შეუძლიან, მეტადრე მნიშვნელოვან მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილებაში. ამიტომ წვრილ მრეწველობას ხელი კი არ უნდა შევუშალოთ, არამედ დახმარებით და ზოგიერთ შემთხვევაში ნედლი მასალის მოწოდებით მივაწოდოთ, გავიყვანოთ იგი და მისი მოქმედება მივმართოთ იმავე სხვილი მრეწველობის სარგებლობისათვის. ამის მიღწევა შეიძლება თუ ხელში გვექნება რკინის გზის ტრანსპორტი, სათბობის ნაწილი და უმთავრესი ნედლი მასალა, ამ დაფანტულ წვრილ მრეწველობაში, რომლის [illegible] ლებისა და კოოპერატიულ გაერთიანებათა სახით.

6. სახელმწიფომ, რომელიც [illegible] ლობის კონცენტრაციის [illegible] მოთხოვნილებათა [illegible] შექმნაში, თავი უნდა მოუყაროს მსხვილ მრეწველობას თავის ხელში საერთო წესით, აქ უნდა აღინიშნოს, რომ ყველა მსხვილი მეურნეობის გამოყენება არ შეიძლება იყოს თანაბარ სარგებლიანი, არის მთელი რიგი წარმოებათა, რომელიც არ არის საჭირო და თავის საზოგადოებრივ არის მუშათა ინტერესების თვალსაზრისით. ამას გარდა, [illegible] მეურნეობა არ ითმენს [illegible] წარმოებათ [illegible] სახელმწიფომ [illegible] ხელში და ქონდეს მას საშუალებები [illegible] და პროლეტარიატის ძალაუფლების ძლიერ ეკონომიურ ბაზისს.

7) საჭირო არ არის, რომ ის წარმოებანი, რომლებიც სახელმწიფოსათვის დიდ ინტერესს [illegible] არიან, მაგრამ ახლოდ [illegible] პროფესიონალური ღირებულება აქვთ, [illegible] რამდენიმე [illegible] საშუალებები, რაც სახელმწიფოს არ [illegible] პირობით გაიცეს ან იჯარით ან და კონცესიით, როგორც უცხოელებზე, ისე ადგილობრივ კაპიტალისტებზე; აქ უფრო სასურველია საქმე გვქონდეს შრომის გაერთიანებულ არტელებთან და კოოპერატივებთან.

8) კონცესია, ხელშეკრულებანი და საერთო ყველა ზომები, რომლებიც დასაშვებს ხდიან კერძო, [illegible] ინიციატივას, ხსნიან ერთგვარ გზას სხვილ კაპიტალისტური მოქმედების თავისუფლებას, უსათუოდ წარმოადგენენ [illegible] პრინციპებთან დათმობას, რაც სოლიდური იქნება საბჭოთა საერთო [illegible] სისტემაში. მაგრამ დათმობა [illegible] მხოლოდ და მხოლოდ პროლეტარიატის ინტერესებით, რომელსაც კერძო კაპიტალისტურ მეურნეობისაგან შეუძლია მიიღოს საჭირო ნივთიერი, რომელიც მას აკლია. კაპიტალისტები უნდა გამოყენებულ იქმნენ [illegible] მეურნეობის [illegible] იმპერიალისტური [illegible] მუშათა და [illegible] შეიქმნება [illegible] კანონმდებლობის მტკიცე კონტროლის გზით.

9) ფაქტორის ინტერესების დაცვა, მისი განვითარება და კარგათ [illegible] სახელმწიფოს ეკონომიურ პოლიტიკის მთელ შინაარს შეადგენს. პირველ რიგში აქ ზომები უნდა იქნეს მიღებული მუშა-ძალის ფიზიკური აღორძინებისა და ზნეობრივ გაჯანსაღებისათვის. კოლექტიური მომარაგება, შრომის ხელფასის პრემიალური სისტემა, შრომის ნორმალიზაციის სისტემა და სხვა ზომები უნდა გატარებულ იქნეს იმ ანგარიშით, რომ მუშები დაინტერესდნენ წარმოებით. ამით შეიქნება სახალხო მეურნეობასთან სისხლით და ხორცით დაკავშირებული პროლეტარიატის კადრი, რომელიც მას [illegible] იქნება მისი კლასობრივი გაგების [illegible]. გარშემორტყმულ წვრილ ბურჟუაზიისადმი დათმობის გზით, კოოპერაციის საქმეში ჩაბმით, კერძო სამეურნეო ინიციატივის და კერძო წვრილი მრეწველობის გამოყენებით და სოფლის მეურნეობისადმი ყოველგვარი დახმარების შეძლება [illegible] წარმოების შექმნა და განვითარება. ეს კი საშუალებას მოგვცემს [illegible] გავძლიერდეთ თავისუფლათ გარშემორტყმულ კაპიტალისტური რკალისაგან, [illegible] აუცილებელ ბრძოლა გარშემორტყმულ წვრილ ბურჟუაზიასთან [illegible] ჩვენ [illegible] გამარჯვებას [illegible] მთელ შრომის ფრონტზე.

— **სახანძარო კურსები.** ამიერ კავკასიის რკინის გზათა [illegible] გზაზე 30 კაცი მიიღება საქმეთა სახ. კომისარიატთან გახსნილ სახანძარო (ცეცხლის) კურსებზე სასწავლებლად.

— **ადგილების განაწილება განსაკუთრებულ დანიშნულების ვაგონში.** [illegible] დაწესებულებათა თანამშრომლებისაგან მიერ ამიერ-კავკ. რკინის გზათა სამმართველოში შედის მასიური მოთხოვნილებანი განსაკუთრებულ დანიშნულების ვაგონში ადგილის მისაცემად, გზის სამმართველო შეთანხმებით დაწესებულებათა ადმინისტრაციას, რომლის ძალითაც ადგილები განსაკუთრებულ დანიშნულების ვაგონში რომელიც გადის ბათუმისაკენ №3 მატარებელთან, განაწილებულია შემდეგი წესით: საქართველოს რევკომს 4 ადგილი, რ. კ. პ. ც. კ. კავბიუროს—4 ადგილი, ს. რ. ც. პ. კ. ს. კავბიუროს—2, საქართველოს პროფ. კ. საბჭოს—2, საქართველოს კ. პ. ც. კ.—2, შინაგ. საქმეთა სახ. კომ.—2, გარეშე საქ. სახ. კომ.—2, რკინის გზის—4, და ორი ადგილი კვირაში საქართველოს საგარეო კომის. და „ჩემოსს". სხვა ყველა დაწესებულებათა წარმომადგენლებმა უნდა მიმართონ ზემოაღნიშნულ ორგანიზაციებს მათ ანგარიშზე წასვლით სარგებლობის ნებართვის შესახებ. იმ პირთ, რომლებიც მიიღებენ ასეთ ნებართვას ნომერიან ადგილის დაკავების შესახებ უნდა მიმართონ დილის 9 საათიდან პირველ საათამდე. გზათა სამმართველოში ექსპლოატაციის სამსახურის კომისარს, რომლისაგანაც ღებულობს ბლანკს ადგილის ნომრით; დაუკავებელი ადგილები მიეყიდებათ მორიგ ხალხს.

— **თბილისის სამხედრო კომისარიატი** 6 ოქტომბრიდან თბილისის და მისი მაზრის სამხედრო კომისარიატი გადავიდა ანდრეევის ქუჩიდან №53, პლეხანოვის პროსპექტზე № 172.

— **სახელმწიფო ოპერა.** დღეს სახელმწიფო თეატრში მიდის ოპერა „კარმენი". კარმენის როლს ასრულებს [illegible], ხოლო დონ-ხოზეს როლს რუსეთიდან ახლად ჩამოსული [illegible], რომელიც თბილისის სცენაზე [illegible] დებს.

წარმოებითი პროფკავშირებში

განათლების და ხელ. კულტურის მუშაკთა კავშირი.

თვეების [illegible] არსებობის განმავლობაში ორგანიზაციულ ბიუროს ჰქონდა 14 სხდომა. (5 სხდომა მდივნებისა და 9 ორგანიზაციულ ბიუროს პლენუმისა.) განხილულ იყო კითხვები ორგანიზაციული და ეკონომიური ხასიათისა.

ს. პ. კ. საბჭოს ორგანიზაციულმა განყოფილებამ დაშალა ყველა ის კავშირები, რომლებიც უნდა იყვნენ განათლების მუშაკთა კავშირში სახელდობრ შემდეგი კავშირები: მასწავლებელთა, ჟურნალისტთა, ბიბლიოთეკართა და სხვა შეერთებულნი იქნენ კავშირთან. მიღებულ ცნობებით, მასწავლებელთა კავშირმა დანიშნა ყრილობა 28 აგვისტოსთვის. კავშირის დისციპლინის დარღვევისათვის მიცემულია უმაღლეს დისციპლინარულ სასამართლოში. ინსტრუქტორების და გაგზავნილ ინსტრუქციების საშუალებით დაკავშირებულია კავშირი პროვინციასთან. დებულებანი ადგილობრივ კომიტეტებზე გადათარგმნილია ქართულ და სომხურ ენებზე და იბეჭდება. ადგილობრივ შემფასებელ კომისიებს ეძლევათ ინსტრუქციები. გამომუშავებულია ახალი ტარიფები, რომლის მიხედვით პედაგოგიური შრომის გადახდის ნორმათ მიღებულია 12 საათი კვირაში და დანარჩენი საათებისათვის გადახდილ იქნება ცალკე. ფიზიკურ [illegible] თანამშრომლები ჩათვლილნი არიან სპეციალისტებათ.

კულტურულ განყოფილების მიერ გამომუშავებულია ბიუჯეტი [illegible] 1921 წლის ბოლომდე.

და წარმოდგენილია პოლიტიკური განათლების მთავარ განყოფილებაში.

კავშირის წევრთა სიები გაგზავნილი არიან აგარაკებზე.

გამომუშავებულია სანკეტო ფურცლები სოც. კულტურული ყველა მუშაკის რეგისტრაციისათვის. მიმდინარე სამოსწავლო წლისათვის საჭიროა 7,800 კაცი. მასწავლებელთა პერსონალის [illegible] ტუბერკულოზის [illegible] და ადგილობრივ [illegible] საშუალებით [illegible] 100 [illegible]. მასწავლებელთა კოოპერატივმა „მასწავლებელთა კავშირი" განახლა თავისი ოპერაციები. მიღებულია სასწავლო ზომები ყველა სასწავლებლის შენობების განთავისუფლებისათვის, რომელნიც დაკავებულნი არიან სხვა და სხვა დაწესებულებების მიერ. სახალხო განათლების და სოც. კულტურის კავშირები არის ქუთაისში, ბათუმში, თელავში, ახალ-სენაკში, სიღნაღში და სხვაგან.

პირველ სექტემბრისათვის აღრიცხულია 1,400 კავშირის წევრი, მათშორის სკოლის მასწავლებელი 1236, ჟურნალისტი 78, ბიბლიოთეკარი 56 და ცალკე 6.

მთავრობის მოქმედებანი და განკარგულებანი

დეკრეტი № 75.

საქართველოს სოც.-საბჭ. რესპ. რევოლუციონური კომიტეტისა.

საქციზო გადასახადის შესახებ.

საქციზო წესდებისა და მის დამატებითი სათანადო მუხლების შესაცვლელად, დასამატებლად და გასაუქმებლად—დადგენილ იქნეს შემდეგი:

1. გაუქმებულ იქნეს შაქრისა (თაფლისა და ფაქნილის), კეროსინისა და ნავთის სხვა პროდუქტების საქციზო გადასახადი.

2. გაუქმდეს ფოთოლ თამბაქოს სახელმწიფო მონოპოლია.

3. გაუქმდეს ფოთოლ-თამბაქოს საფუთო გადასახადი.

4. გაუქმდეს თამბაქოს ნაწარმოების საბანდეროლო აქციზის გადასახადისა და სანაცვლოდ შემოღებულ იქმნეს თამბაქოს დამზადებისათვის საფუთო გადასახადი, რომელიც გადახდილ უნდა იქნეს ამ ნაწარმოების ფაბრიკიდან გამოტანის დროს.

5. შემოღებულ იქნეს,—თამბაქოს ნაწარმოების სხვა და სხვა ხარისხისათვის არსებული ბანდეროლების ნაცვლად,—ოთხგვარი უფასო ბანდეროლი: პაპიროსისა და მოსაწევი თამბაქოსათვის.

6. გადიდებულ იქნეს, თანახმად ამასთანავე დართული განაწესისა და სატარიფო ცხრილისა,—აქციზი და საპატენტო (ძირითადი და დამატებითი) გადასახადი ყოველი,—აქციზ დასადები—საგნის წარმოებისა და ვაჭრობისათვის.

7. შემოღებულ იქნეს აქციზი ადგილობრივი წარმოების (ხოლო არა მოგების) ჩაისათვის.

8. ქ. ქ. თბილისისა, ქუთაისის, ბათუმისა და ფოთისათვის არსებული წესი ღვინის აღრიცხვისა—საქციზო გადასახადის აღებამდე—გავრცელებულ იქნეს საქართველოს სხვა ქალაქებზედაც.

9. დაწესდეს ერთდროული საქციზო გადასახადი ღვინის სავაჭროებისათვის საქართველოს ყველა,—ქალაქ გარედ—ადგილებში იმ პირობით, რომ გადასახადი ეს გადახდილ იქნეს წინდაწინვე პატენტის აღების დროს, თანახმად ამასთანავე დართული განაწესისა.

10. დაწესებულ იქნეს კონიაკის სიმაგრე ორმოცი (40) გრადუსზე არა ნაკლები.

11. ყურძნისა და ხილის მასალისაგან ხორმეულ ქარხნებში გამოსახდ სპირტის გაყიდვა და გამოშვება,—საჭირო დოკუმენტების მიხედვით და აქციზის წინდაწინვე გადახდით,—შეიძლება ხოლოდ სარითუმო საწყობებისა და სარექტიფიკაციო ქარხნებისათვის, სადაც სპირტი ინახება საქციზო ზედამხედველობით და იხარჯება სათანადო ხელისუფლების განსაკუთრებული ნებართვის თანახმად.

12. კონიაკისა და კონიაკის სპირტის გაყიდვა და გამოშვება კონიაკის სპეციალური ქარხნებიდან შეიძლება სათანადო საბუთებით ხოლოდ კონიაკის სარითუმო საწყობებისათვის, სადაც სპირტი ინახება საქციზო ზედამხედველობით და იხარჯება სათანადო მთავრობის განსაკუთრებული ნებართვის თანახმად.

13. საქციზო გადასახადის განაკვეთი, თანახმად არსებული პროპორციული საქციზო გადასახადის კანონისა, გადასინჯულ და შეცვლილ იქნება ფინანსთა კომისარის მიერ არა ადრე ორი თვის გასვლისა.

14. სახელმწიფო მამულებისა და ნაციონალიზაცია ქმნილ წარმოებაში, თუ იჯარით არ არის იგინი გაცემული, საქციზო გადასახადის ანგარიში უნდა სწარმოებდეს ხოლოდ საბუღალტრო წესით.

15. არაპირდაპირი გადასახადთა გამგეობა ევალება საქართველოს სოც. საბ. რესპ. არაპირდაპირ გადასახადთა სამმართველოს.

16. მაგარ სასმელთა შესახებ. არსებული წესდების 1151 მუხ. 1 შენიშვნა და 1228 მუხ. 11 შენიშვნა გაუქმდეს. 1228 მუხლის მეორე ნაწილი გავრცელდეს არა პირდაპირ გადასახადთა სამმართველოს ყოველ მოსამსახურეზე: ამასთანავე ზემოხსენებული 1151 და 1228 მუხლები შეუფარდებულ იქნეს იმ შემთხვევებისათვის, როდესაც წესდების დარღვევის აღმოჩენა შეეხება სხვა,—აქციზ დასადებ,—საგნებსაც. გამოაშკარავებისათვის ჯილდოს განაწილების წესს და ადგენს ფინანსთა კომისარი.

17. ფინანსთა კომისარს უფლება ეძლევა გამოსცეს ინსტრუქციები ამ დეკრეტის განსახორციელებლად.

18. დეკრეტი ეს ძალაში შედის დღიდან მისი გამოქვეყნებისა.

საქართველოს რევოლუციონური კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე ხ. ქავთარაძე.

ფინანსთა სახალხო კომისარის მოადგილე ბ. ბიბინეიშვილი.

რევოლუციონური კომიტეტის მდივანი ალ. ხაღარაძე.

1921 წ. სექტემბრის 7.
თბილისი-სასახლე.

75 №-ის დეკრეტის მე 6 მუხ. დანართი.

განაწერი.

საპატენტო გადასახადისა.

I.

თამბაქოს პატენტი.

1. ადგილობრივ და საზღვარ-გარეთიდან შემოსულ ფოთოლ თამბაქოს საბითუმო საწყობებისათვის:
ა) ტფილისში . . . 500.000 მან.
ბ) დანარჩენ ადგილებში . . . 250 000 მან.

2. თამბაქოს ფაბრიკებისათვის.
ა) ძირითადი 1000 ფუთი თამბაქოს გადამუშავებისათვის ყველგან . . . 1.000.000 მან.
ბ) დამატებითი ყოველ შემდეგ 1000 ფუთზე . . . 500 000 მან.

3. წეკოს ფაბრიკებისათვის.
ა) ძირითადი 1000 ფუთ წეკოზე . . . 150.000 მან.
ბ) დამატებითი ყოველ შემდეგ 1000 ფუთზე . . . 100.000 მან.

შენიშვნა: 1000 ფუთზე ნაკლები თამბაქოს და წეკოს რაოდენობა ჩაითვლება 1000 ფუთად.

4. თამბაქოს ნაწარმოების ადგილობრივ გასაყიდისათვის:
ა) ტფილისში და ბათომ. 500 000 მ.
ბ) ქუთაისში და ფოთში 300.000 მ.
გ) დანარჩენ ადგილებ. 150.000 მ.
დ) თამბაქოს ნაწარმოების [illegible] დამატარებლების მიერ 50.000 მ.

II.

1. პაპიროსის გილზისა და პაპიროსის ქაღალდის ფაბრიკებისათვის.
ა) გილზის ფაბრიკებისათვის პირველ 5 მილიონ გილზე 250000 მ.
ბ) დამატებითი ყოველ შემდეგ 1 მილიონზე 50.000 მ.

2, პაპიროსის ქაღალდის ფაბრიკებისათვის:
ა) პირველ 5 მილიონ ფურცელზე . . 100 000 მ.
ბ) დამატებითი ყოველ შემდეგ თითო მილ. 20.000 მ.

შენიშვნა: გილზისა და პაპიროსის ქაღალდის რაოდენობა 5 მილიონზე ნაკლები ჩაითვლება 5 მილიონად, და რაოდენობა 5 მილიონზე მეტი, მაგრამ 1 მილიონზე ნაკლები ჩაითვლება მილიონად.

III.

1. ასანთის ფაბრიკებისათვის:
ა) პირველ 1 მილიონ კოლოფზე (არა უმეტეს 75 ცალ.) 1.000000 მ.
ბ) დამატებით ყოველ შემდეგ 1 მილიონზე 500.000 მ.

შენიშვნა: კოლოფების რაოდენობა 1 მილიონზე ნაკლები ჩაითვლება 1 მილიონად.

IV.

სარექტიფიკაციო და სპირტის დამწმენდი ქარხნებისათვის.

1. სპირტის სარექტიფიკაციო ქარხნებისათვის:
ა) ძირითადი 500.000 გრ. დამწმენდილი სპირტისათ. 500.000 მ.
ბ) დამატებითი ყოველ შემდეგ 500.000 გრ. 250.000 მ.

2 ყურძნის სპირტის სახდელი ქარხნებისათვის:
ა) ძირითადი 500.000 გრ. . . 1.000.000 მ.
ბ) დამატებითი შემდეგ 500.000 გრ. 500.000 მ.

შენიშვნა: გამოხდილი და დამწმენდილი სპირტის რაოდენობა 500.000 გრ. ნაკლები ჩაითვლება 500.000 გრ. ხოლო პირველ 500.000 გრადუსის შემდეგ გამოხდილი 500 000 გრ. ნაკლები ჩაითვლება 500.000 გრადუსად.

3. საკონიაკო ქარხნებისათვის ყველგან . . 500.000 მ.
4. ხილეულის სპირტის სახდელ ქარხნებისათვის საკონტროლო იარაღით ყველგან . . 250.000 მ.
5. იმავე ქარხნებისათვის უსაკონტროლო იარაღოდ ნორმეულ ქარხნებისათვის. . 25.000 მ.
6. არყის ქარხნებისათვის ყველგან . . 1.000.000 მ.
7. ლუდის სახდელი ქარხნებისათვის.
ა) ძირითადი პირველ 1000 ფუთ. ალაოზე . . 1.000.000 მ.
ბ) დამატებითი ყოველ შემდეგ 1000 ფუთ ალაოზე . . . 500.000 მ.

V.

1. არყისა, სპირტისა და კონიაკის საბითუმო საწყობებისათვის:
ა) ტფილის. და ბათომ. 1.000 000 მ.
ბ) დანარჩენ ადგილებში . . . 500.000 მ.

VI.

1. ღვინისა და ლუდის საბითუმო საწყობებისათვის.
ა) ტფილის. და ბათომ. 500 000 მ.
ბ) ქუთაის. და ფოთში 250 000 მ.
გ) დანარჩენ ადგილებ. 100.000 მ.

VII

1) მაგარ სასმელების საცალო სარდაფებში:
ა) ტფილისში და ბათომში 500.000 მ.
ბ) ქუთაისსა და ფოთში 250 000 მ.
გ) დანარჩენ ადგილებში 100.000 მ.

VIII.

1) ღვინის სარდაფებში:
ა) ტფილისში და ბათომში 800 000 მ.
ბ) დანარჩენ ადგილებში 300.000 მ.

IX.

1) ღვინის დუქნებში (მაღაზიებში):
ა) ტფილისში და ბათომში 150 000 მ.
ბ) დანარჩენ ადგილებში 100.000 მ.

X.

1) ხის დუქნებში, ბუფეტებში (გარდა თეატრისა და ცირკისა) და ყველა იმ ადგილებში, სადაც ნებადართულია ღვინის და მაგარ სასმელების იქვე დალევა.
ა) ტფილისში, ბათომში და რკინის გზის ყველა სადგურებში, ... 300 000 მ.
ბ) ქუთაისსა და ფოთში 200.000 მ.
გ) ყველა დანარჩენ ადგილებში . . . . . . 150.000 მ.

XI.

1) თეატრისა და ცირკის ბუფეტებში:
ა) ტფილისსა და ბათომში 100 000 მ.
ბ) დანარჩენ ადგილებში 50.000 მ.

XII.

1) ლუდის დუქნებში:
ა) ტფილისსა და ბათომში 100 000 მ.
ბ) დანარჩენ ადგილებში 50.000 მ.

XIII.

1) ბუფეტში, რომელიც გაიხსნება მოკლე ხნით ბაზრობისა ან გამოფენის დროს ყველგან დღეში . . . . 10.000 მ.

შენიშვნა: სააგარაკო ადგილებში, ფინანსთა სახალხო კომისარიატის ნებადართვით, შეიძლება მაგარი სასმელის ვაჭრობა ნახევარი წლის პატენტით მაისის 1-დან ოქტომბრის 1-მდე.

შენიშვნა II: საქველმოქმედო საზოგადოება სხვადასხვა გასართობის საქველმოქმედო მიზნით გამართვის დროს მაგარ სასმელის ვაჭრობისათვის საპატენტო გადასახადს არ გაიღებს, უკეთუ ბუფეტი არ გადაეცა კერძო პირს.

შენიშვნა III: ფინანსთა კომისარს უფლება ეძლევა ესა თუ ის ადგილი ამა თუ იმ ხარისხს მიაკუთვნოს—საპატენტო გადასახადის შემცირებისა ან გადიდების მიზნით.

შენიშვნა IV. განაწერი ისე ვრცელდება მაგარი სასმელების ყოველ სავაჭროზე, რომელსაც უკვე [illegible] სამისო პატენტი.

საქართველოს რევოლუციონური კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე ხ. ქავთარაძე.

ფინანსთა სახალხო კომისარის მოადგილე ბ. ბიბინეიშვილი.

რევოლუციონური კომიტეტის მდივანი ალ. ხაღარაძე.

1921 წ. ოქტომბრის 7.
ტფილისი-სასახლე.

75 №-ის დეკრეტის მე-9 მუხ. დანართი.

სია

იმ ქალაქ-გარედ დასახლებული ადგილებისა, სადაც ღვინის სავაჭროები იხდიან ერთდროულ საქციზო გადასახადს.

1. ქალაქ გარედ დასახლებული ადგილები, რომლებიც იხდიან ერთდროულ საქციზო გადასახადს 200.000 მან. რაოდენობისას.

ტფილისის მაზრა:
1. მანგლისი, 2. ავჭალა, 3. საგარეჯო, 4. [illegible].

ბორჩალოს მაზრა:
1. ეკატერინენფელდი.

სიღნაღის მაზრა:
1. გურჯაანი, 2. ლაგოდეხი, 3. ველისციხე.

დუშეთის მაზრა:
1. მცხეთა.

გორის მაზრა:
1. გომი.

სენაკის მაზრა:
1. აბაშა.

ზუგდიდის მაზრა:
1. ანაკლია, 2. ხობი.

2. ყველა დანარჩენ ადგილებში ღვინის სავაჭროები გაიღებენ საქციზო გადასახადად 100 000 მანეთს.

საქართველოს რევოლუციონური კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე ხ. ქავთარაძე.

ფინანსთა სახალხო კომისარის მოადგილე ბ. ბიბინეიშვილი.

რევოლუციონური კომიტეტის მდივანი ალ. ხაღარაძე.

1921 წ. ოქტომბრის 7.
ტფილისი სასახლე.

75 №-ის დეკრეტის მე 6 მუხ. დანართი.

სატარიფო ცხრილი პროპორციონალური საქციზო გადასახადისა.

№№	აქციზ დადებული საგნების სახელწოდება.	რაოდენობა.	საშუალო გასაყიდი ფასი.	პროც. აქციზის	საქციზო გადასახადის რაოდენობა მანეთობით.
	1. ჯგუფი				
1.	საზღვარ გარეთიდან შემოტანილი ჩაი . . .	1 გირვანქა	30,000	10 პ.	3,000 მან.
2.	ადგილობრივი ჩაი . .	„ „	20,000	5 „	1,000 „
	2. ჯგუფი				
3.	ასანთი	1 კოლოფი 75 ცალამდე.	1,000	15 „	150 „
	3. ჯგუფი				
4.	მსუბუქი სასმელი ღვინო	1 ვედრო (16 ბოთლი)	80,000	20 „	16,000 „
5.	ლუდი	ალაოს 1 ფუთი	40 000 მ. ვედრო.	„ „	48,000 მ. 1 ფუთ ალაოზე.
6.	ხილეულობისა და ყურძნეულის სპირტი . .	1 გრადუსი.	[illegible],500	„ „	500 მ.ნ. გრადუსზე.
	4. ჯგუფი				
7.	პაპიროზის ქაღალდი.	1 წიგნაკი 50 ფურცლამდე.	500	30 „	150 „
8.	პაპიროზის გილზი . .	1 ასეული	3,000	„	900 მ. ასეულზე.
9.	პურეულის სპირტი . .	1 გრადუსი	6,000	„ „	1,800 მ. გრადუსზე.
10.	კონიაკის სპირტი . .	1 გრადუსი	12,000	„ „	3,600 მ. გრადუსზე.
11.	სადესერტო ღვინო .	1 ვედრო (16 ბოთლი)	160,000	„ „	48,000 მ. ვედროზე.
12.	შუშხუნა ღვინო საზღვარ გარეთული . .	1 ვედრო (15 ბოთ.).	500,000	„ „	150,000 მ. ვედროზე.
13.	შუშხუნა ღვინო ადგილობრივი	1 ვედრო (15 ბოთ.)	240,000	„ „	75,000 მ. „
	5. ჯგუფი				
14.	არყის ნაწარმოები (ლიქიორი)	1 ვედრო (20 ბოთ.)	320,000	50 „	160,000 მ. „
15.	მოსაწევი თამბაქო . .	1 ფუთი	640,000	50 „	320,000 მ. ფ.
16.	პაპიროზი	1 ფუთი	1440000	„ „	720,000 მ. „

საქართველოს რევოლუციონური კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე ხ. ქავთარაძე.

ფინანსთა სახალხო კომისარის მოადგილე ბ. ბიბინეიშვილი.

რევოლუციონური კომიტ. მდივანი ალ. ნაღარაძე.

1921 წ. ოქტომბრის 7
თბ. სასახლე.

საბჭ. საქართველოს დამშეულთა დასახმარებლად

საქართველოს წითელი არმიის ნაწილების და დაწესებულების სამკომებს და უფროსებს.

რუსეთის დამშეულთა დამხმარე საქართველოს საარმიო კომიტეტი წინადადებას აძლევს ყველა დამხმარე კომისიებს, არსებულს იმ ნაწილებში და დაწესებულებებში, რომლებიც იმყოფებიან ქ. თბილისის გარეთ, 15 ოქტომბრამდე დაამთავრონ შემოწირულებათა შეკრება და დაუყოვნებლივ ჩააბარონ ადგილობრივ სამაზრო დამშეულთა დამხმარე კომიტეტებს. მხოლოდ ჩაბარებული ნივთების, სურსათის და ფულის კვიტანციის ასლი დაუყოვნებლივ გამოგზავნონ საქართვ. დამხმარე კომიტეტის პრეზიდიუმთან, არ [illegible] პოლიტიკურ განყოფილებაში.

ის კომიტეტები კი, რომლებიც არსებობენ ტფილისის გარნიზონის ნაწილებსა და დაწესებულებებში, ვალდებულნი არიან ნაჩვენებ დრომდე დაამთავრონ შემოწირულებათა შეკრება და ჩააბარონ ის საქარ. საარმიო დამხმარე კომიტეტის პრეზიდიუმს, ხოლო ის კომიტეტები, რომელნიც ჩააბარებენ შემოწირულებას უშუალოთ ცენტრალურ კომიტეტებს, ვალდებულნი არიან წარმოადგინონ ჩაბარებულ შემოწირულებათა კვიტანციის ასლი.

საქართველოს საარმიო დამშეულთა დამხმარე კომიტეტის პრეზიდიუმი.

— საქ. კომპარტიის თბილისის კომიტეტი—რუსთაველის პრ., 22 ტელ. 5—74.

— 1-ლი რაიონის ბიურო—ჩერქეზიშვილის ქ. 136. თეატრი „ნაძალადევი" ტელ. 1—33.

— მე-2 რაიონის ბიურო—მიხეილის ქ. № 87. ტელ. 5—69.

— მე 3-ე რაიონის ბიურო—ავლაბარი. კახეთის მოედანი. 5—58.

— მე-4-ე რაიონის ბიურო—[illegible] ქ. 29 „მუშათა კლუბის" შენობაში. 9—52.

— მე-5-ე რაიონის ბიურო—[illegible].

— საქ. ახალგ. კომუნისტურ კავშირის ცეკა—რუსთაველის პრ. 22.

სარედაქციო კოლეგია.

ტირაჟი 10,000 რ. ა. ხ. გ. საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის სტამბა [illegible] 3., № 4.